

Kettétört, mint a sósperec

Perecesi TK- Ferencvárosi TC 3:0 (2:0)

1947. április 20.

Pereces, 6000 néző. Jv.: Várszegi

Pereces: Kalmár – Zentai II, Felföldi – Polcz II, Pió, Zentai I – Futó II, Futó I, Kertesi, Forgács, Salamon

FTC: Henni – Káldi, Kispéter – Hernádi, Csanádi, Lakat – Korányi, Gyulai, Szabó, Sárosi dr., Gyetvai

Gólszerző: Kertesi (25., 28., 50.)

Az 1946–1947. évi bajnokság

1. Újpesti TE	30	21	5	4	106:43	47
2. Kispesti AC	30	17	7	6	77:37	41
3. Vasas SC	30	16	7	7	77:43	39
4. Ferencvárosi TC	30	16	6	8	70:39	38
5. MTK	30	14	3	13	52:43	31
6. Csepel SC	30	13	5	12	57:48	31
7. Szentlőrinci AC	30	11	8	11	70:64	30
8. Debreceni VSC	30	13	4	13	57:70	30
9. Szegedi AK	30	12	5	13	57:64	29
10. Szolnoki MÁV	30	12	5	13	46:55	29
11. Haladás VSE	30	11	6	13	49:47	28
12. Győri ETO	30	11	5	14	54:49	27
13. Dorogi AC	30	11	5	14	58:60	27
14. Erzsébet-Soroksár	30	11	5	14	35:56	27
15. Perecesi TK	30	11	1	18	47:75	23
16. Testvériség SE	30	1	1	28	26:145	3

A történelem tett garanciapecsétet a tényre: Pereces, ez a Miskolccal 1959 óta egybeépült kis település a futballpályájának kapufája miatt írta be magát a történelemkönyvekbe. (Egyébként Pereces kényelmes rövidítés, hogy ne írjuk, becenév, mert a Diósgyőr közelében fekvő falucska hivatalosan Magyarország helységnévtárban a Perecesbányatelep néven volt fellelhető.)

Nemcsak futballtörténelemről van szó, hiszen a leszakadt kapufa meseje olyan esetekben is garantáltan előbukkan, amikor (amúgy) több szó nem is esik Pereces sportéletéről.

Az igazságosság felől közelítve: nagy méltánytalanság ez az ott élőkkel szemben, hiszen talán elég azt megemlíteni, hogy a szegedi után a perecesi volt a második szabadtéri színpad az országban, ám erről a színház-történészek, s néhány még élő szemtanún kívül jószerével senki sem tud, pedig a korhű leírások szerint esténként 5-600 ember előtt játszották a darabokat.

Szorgos, derék bányászok lakták Perecest, az emberek vagy az 5.10-kor induló hajnali vonattal utaztak be Diósgyőrbe, hogy a Vasműben elérjék a munkakezdést, vagy a közeli bányákban dolgoztak.

Van abban valami fátumszerű, hogy az 1947-es esztendő hozta a bányatelep két legemlékezetesebb eseményét, bár jelentőségében, fajsúlyában a kettő egymással össze nem vehető.

1947. május 2-án (amint arról a Felvidéki Népszava beszámolt) pénteken éjjel 11 óra tájban riasztó hír verte fel Perecesbányatelep nyugalalmát. Közel száz embert vártak vissza a 10 órakor befejeződött műszakból a Baross-aknáról, akiknek vonattal kellett volna megérkezniük.

Kilencen soha többé nem tértek haza.

Az egyik túlélő beszámolója szerint: „A tizenhárom szén- és kilenc személyszállító szerelvény a Baross-aknáról indult a több mint két kilométer hosszú alagúton keresztül Perecesre, fél tizenegy tájban. Az alagút közepére érve nagy robajt és rántást éreztünk, és abban a pillanatban a kocsi teteje beszakadt és a bezúduló futóhomok elöntötte a kocsit és maga alá temette kilenc társamat. A beszakadt kocsi tetején, a fejem fölött közvetlenül, kis nyílás tátongott, ezen keresztül kaptunk levegőt. Mozdulni sem

**Életkép a perecesi pályáról.
Kéretik figyelni a kaput.**

A Népsport beszámolója a mérkőzésről...

ket. A nyíláson keresztül homok ömlött a kocsiba, nem volt menekülési lehetőség. Várni kellett a mentőalakulatot. Megvirradt, mire mentő bányásztársaim a kocsihoz értek, mint később kiderült, 71 méter vizes-sáros földet kellett eltávolítaniuk, hogy a kocsihoz érhessenek”.

Ugye, nem kell hangsúlyozni, hogy ehhez képest egy leszakadt kapufa és egy, a Perecs számára végeredményben a győzelme ellenére is (elsőre) kudarccal végződött futballmérkőzés nem sorolandó az élet dolgainak azonos kategóriájába, de történelmi tény: a szörnyű bányászserencsétlenséget megelőzően alig néhány nappal (jelesül: április 20-án) még valóságos karneváli hangulat uralkodott a faluban.

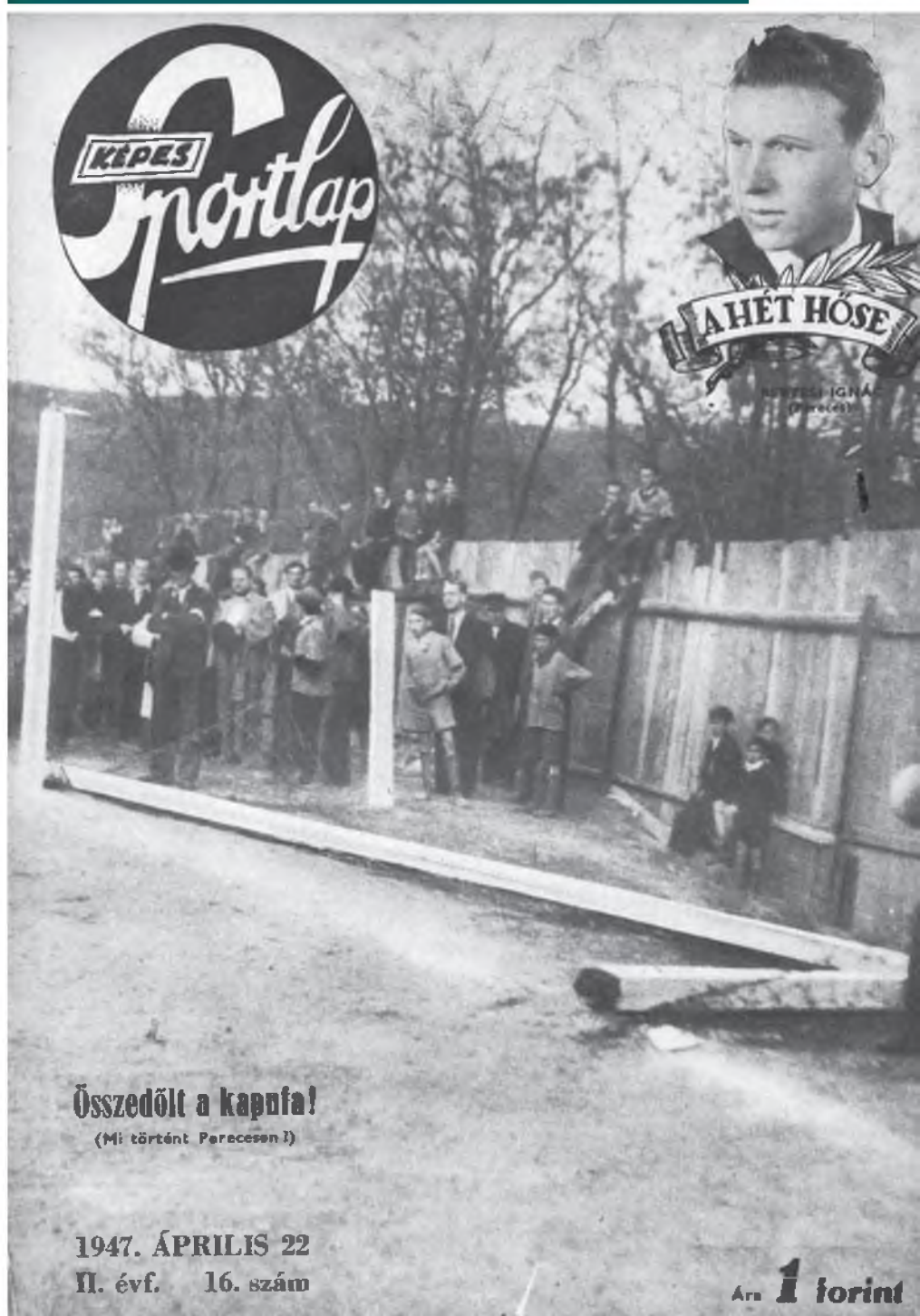
Nagy okkal, hiszen a Perecs ellenfele NB I-es bajnoki mérkőzésen a Ferencváros volt, telis-tele olyan futballistákkal, akiket a helyiek addig legfeljebb az újságok hasábjain láthattak.

De mielőtt az unikális összecsapás részleteibe kezdenénk, talán nem érdektelen elmondani, hogy a Perecsbányatelepi Testgyakorlók Körének az 1923-ban megalapított futballcsapata 1938-ban már az országos bajnokság második vonalában (NB B, annak is a Keleti csoportjában) szerepelt.

Futballistái gyönyörű környezetben fekvő, vadonatúj, igaz, csak vörös salakos talajú, 4000 fős pályát kaptak a bányától, amelynek egyik különlegessége az volt, hogy az országban egyedülként jóval a tengerszint fölött feküdt, az odalátogató csapatoknak (a remek képességű helyieken kívül) bizony a ritkás levegővel is nagyon meg kellett küzdeniük.

Bizonyítékkal álljon itt éppen egy ferencvárosi futballista, Csanádi Árpád egykori nyilatkozata: „Poros, salakos, a fűnek nyoma sincs. Amellett a levegő is szokatlan. Hiába, a közel ezerméteres magasságot meg kell szokni! Én egy negyedóra után már nyomást éreztem a mellemben...”

... a Képes Sportlapban címlapsztori volt a perecesi történet. A hét hőse Kertesi Ignác.

Összedőlt a kapufa!
(Mi történt Perecsen?)

1947. ÁPRILIS 22
II. évf. 16. szám

Ar. 1 forint

(Hozzátehetjük: az ezerméteres magasság költői túlzás, de tény, hogy akkoriban a perecesi volt az ország legmagasabban fekvő pályája.)

A Perecesi TK történetének csúcspontját az 1946–47-es bajnokság jelölte ki, amikor a legjobbak között, az NBI-ben játszhatott. Az idény végén ugyan kiesett (erről később még szó lesz, hiszen a búcsú szorosán kapcsolódik a Ferencváros elleni, Perecesen lejátszott mérkőzéshez), de még mielőtt valaki azt gondolná, hogy valami „kutyautó” társulatról volt szó, az nem árt, ha tudja: a „felhők közeli” pályán 3:0-ra verték a Kispestet, a Győri Vasas ETO-t, a Debrecent, az Er-So Madiszt, 3:2-re a Vasast, 2:1-re a Szolnokot, 4:1-re a Testvériséget és 1:0-ra a Csepelt.

Igazi oroszánbarlang volt a perecesi pálya, ahol a helyiek félelmetes hangulatot keltettek, ezt mi sem bizonyítja jobban, minthogy ugyanaz a PTK ahogy kitette a lábát hazulról (akkoriban még kevésbé volt divat, hogy a szurkolók idegenbe is elkísérjék kedvenceiket), megsemmisítő vereségekbe futott bele. Mindössze egy skalpot szerzett vendégként, de az annál értékesebb volt: 2:1-re nyerni tudott Budapesten az MTK ellen.

Tizenegy győzelemmel, 23 szerzett ponttal, 47:75-ös gólaránnyal búcsúztak a perecesi zöld-fehérek az NBI-től, négyel több pont kellett volna a bennmaradáshoz.

Egy szó, mint száz: nem volt rossz csapat, a Fradi sem érkezhett holt biztos győzelmi esélyekkel hozzá. Annak ellenére sem, hogy a két csapat játéktudásban nem volt egy lapon említhető.

Mégis 6000 hazai szurkoló járt örömtáncot, amikor a 25. percben a perecesi „Puskás”, az Elektromostól igazolt Kertesi Ignác megszerezte a vezetést, s ha egyáltalán lehet, még tovább fokozódott a hangulat négy perccel később, amikor újra ő volt a gólszerző, pontosabban a „potyagólszerző”.

Jellemző: ferencvárosi helyzetet egyetlen egyet sem örökít meg a Népsport tudósítása, azaz: a kis Perecés futball-leckét adott a nagy Fradinak!

A szünet után még csak öt perce tartott a játék, amikor a dráma minden szempontból a csúcspontjához ért.

Ezen a ponton érdemes felidézni a sportlap eredeti tudósítását:

„Szünet után nagy perecesi ostrommal kezdődik a játék. Egymásután három szögletet érnek el a perecesiek. A Ferencváros teljesen beszorul.

Az 5. percben Futó II lendületesen elfut, beadására Kertesi óriási lendülettel fut rá, és tíz méterről, élesen a jobb sarokba fejel, 3:0.

A nagy lendületben lévő Kertesi azonban nem tud megállni, befut a ferencvárosi kapuba, a hálót elkapva fékezi meg magát.

A nagy rántástól a háló leszakad, és magával rántja a felső léceket is. (Ha Forgács el nem rántja a góllövőt, akkor a kettétört és bedőlő kapufa rázuhant volna Kertesire – a szerzők.)

(Fotó: Fortepan – Kovács Márton Ernő)

A játékevezető erre lefújja a mérkőzést”.

Czeizler Sándor, az ÉLASZ elnökének vezetésével a perecsesiek a játékevezetőhöz sietnek, és az új szabálykönyv 29. paragrafusára alapján kéri, hogy a mérkőzést folytassák.

Az MLSZ új szabálykönyvének 29. paragrafusára ezt mondja: „Ha a játék valamilyen okból félbeszakad (pl. a kapufa eltörik), akkor a játékevezető a játékot félbeszakítja. A félbeszakítás után meg kell tenni minden intézkedést, hogy a játékot folytatni lehessen.”

Ha minden a fent említett szabályok szellemében történik, akkor a futballtörténelem sem „jegyezi meg” ezt a mérkőzést, annak ellenére, hogy a Fradi nem minden nap kapott ki egy Percecse-szintű csapattól.

Csak hogy semmi sem úgy történt a folytatásban, ahogy annak történnie kellett volna.

A perecsesiek alig több mint negyedóra leforgása alatt „tökéletesen” helyreállították a kaput, Várszegi játékevezető is készen állt a folytatásra, de... az ellenfél, azaz a Ferencváros ekkor már messze járt!

Egyes emlékezők szerint Sárosi György dr., az FTC legendás belsőcsatára a kapufa eltörése után azonnal, úgy ahogy volt, mezben, futballnadragban, stoplis cipőben kiment a stadionból, beült egy autóba és elindult Budapest felé.

Nagyon nehéz ma már a teljes igazságot felderíteni, hiszen Rudas Ferenc (aki nem volt ugyan a helyszínen, mert sérülése miatt a mérkőzés kihagyására kényszerült) például eskü alatt vallja: az egyszerűen kizárt, hogy Sárosi autóval távozott volna, mert arra nem volt példa, hogy a csapat bármelyik vidéki meccsére ne együtt és vonattal utazott volna. Alkalmassint most is így volt, lehet, hogy Sárosi doktor sem így tervezte, de hát a körülmények...

Szoros kivételként tehát mégsem zárható ki az a verzió, hogy igaz az autós távozás története, az viszont történelmi tény: a Fradi-játékosok az eset után már a kapu reparálása ellenére sem voltak hajlandók folytatni a játékot.

Őszintén szólva, nem volt sportszerű tett a részükről, no, de nyilván ki akarták hozni a helyzetből, ami abból egyáltalán kihozhatónak látszott (vagy a rendezési hibából kimondott félbeszakadás miatt nekik járó két pont megszerzését, vagy a találkozó újrajátszását), s mint később kiderült: majdnem nekik lett igazuk...

No, csak annyiban, hogy a szövetség a mérkőzés újrajátszását rendelte el (erre május 21-én került sor és a meccs 0:0-ra végződött), de aztán az újrajátszást is „újrajátszották” és az eredeti 3:0-s percecse győzelemmel félbeszakadt találkozó eredményét ismerték el hivatalosnak!

(Polcz II Jenő, az egyik percecse játékos emlékei szerint Lakat Károly volt az egyetlen, aki elmenőben még beköszönt nekik az öltözőbe, s arckifejezése nem hagyott kétségeket azt illetően, hogy finoman szólva nem szép, amit most a társai csinálnak...)

A Percecse történetének legemlékezetesebb mérkőzésére azonban még a szemtanúk sem egyformán emlékeznek vissza.

A találkozó minden apró részletét parádésan feldolgozó „Volt egyszer... egy percecse bányatelep” című könyvben szinte minden megszólaló másként idézi fel az eseményeket.

Van, aki az újrajátszott mérkőzés 3:0-s eredményére emlékszik, van, aki állítja, hogy 0:0 volt, megint másik 3:2-ről beszél, no, meg arról, hogy a Percecse végül azért esett ki, mert elvették tőle a két pontot...

Az viszont valószínűleg igaz, amit egyikük mond: „A Fater rendező, jegyzető volt, sokan voltunk, a fákön is csüngtek az emberek, mint a szőlők a tőkén. Ott volt a Drucker Józsi bácsi, a szabadtéri mellett volt egy húsboltja, ő mondta: Náci (Kertesi – a szerzők), ha három gólt rúgsz, egy konyhabűrt kapsz tőlem ajándékba. Berúgta, örömeiben beszaladt a kapuba. Semmi baja nem lett, csak leesett a kapufa teteje, a fradisták meg elmentek. Hiába készült el alig húsz percen belül a kapufa, ők elmentek, úgy maradt a meccs.”

De feljegyzésre érdemes egy másik történet is: „Akkor kezdett az akác nyílni, körbe volt a pálya akácfával, olyan erős illata volt, hogy húsz perc múlva a fradisták csak lézengtek a pályán. Amikor jött a megismételt meccs, már egy nappal korábban megérkeztek, hogy szagolják a levegőt...”

Még egy gondolatot Kertesi Ignácról. Annak a bajnokságnak a végén Deák (48), Puskás (32), Szilágyi (27), Mike, Várnai (22-22) és Egresi (21) után 19 góljával, Szuszával holtversenyben a góllövőlista hetedik helyén végzett.

Aztán eligazolt az MTK-ba, onnan Győrbe és hozzátett még 63-at.

De igazából arról híres, hogy három gólt rúgott azon a meccsen, amikor Percecseben leszakadt a kapufa...